

PM 2012: RV (Dnr 001-1231/2012)

Nystartszoner (SOU 2012:50)

Remiss från Finansdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Nystartszoner” (SOU 2012:50) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

I betänkandet Nystartszoner (SOU 2012:50) föreslås att ett system med nystartszoner införs. Syftet med åtgärden är både att stimulera nyföretagande och att ge existerande företag bättre möjligheter att växa i utsatta områden. Företag inom dessa zoner ska kunna få kraftigt sänkta arbetskraftskostnader i upp till sju år. Utredningen föreslår ett avdrag från socialavgifterna för företag som bedriver verksamhet i nystartszon och som uppfyller vissa krav. Kraven är bland annat att företaget måste bedriva verksamhet i en nystartszon samt att minst en fjärdedel av personalstyrkan måste vara bosatt i en nystartszon.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB.

Stadsledningskontoret uttrycker oro för att ett införande av nystartszoner sannolikt kan medföra minskad omflyttning och leda till vissa inlåsnings effekter.

Arbetsmarknadsnämnden anser att om nystartszoner genomförs så behöver parallella satsningar göras på utbildning för att öka antalet gymnasieutbildade, yrkesinriktade satsningar för att tillgodose de kompetenskrav som företagen i och utanför nystartszonerna efterfrågar samt arbetsmarknadsinsatser.

Socialnämnden anser att syftet med nystartszoner är positivt men att det finns ytterligare behov av att belysa effekterna av förslaget.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ställer sig positiva till förslaget då syftet är att öka sysselsättningen och antalet arbetsplatser i området. Genom ett boendekrav inom nystartszonen kan det göras att fler stannar i området, vilket är positivt för att skapa förebilder.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att idén med nystartszoner är god men pekar på risker med stigmatisering av området. Nystartszonerna kan vara bra för att företagen etablerar sig i områdena parallellt med utbildningsinsatser.

Älvsjö stadsdelsnämnd framhåller behovet av åtgärder mot obalansen mellan norra och södra Stockholmsregionen när det gäller arbetstillfällena.

Stockholm Business Region AB anser att det som förslaget är utformat finns risk för att verksamheter som måste bedrivas i särskilt utpekade områden inte kommer att omfattas av lättnaden vilket innebär begränsningar avseende verksamhetsformer. Trots detta menar bolaget att förslaget har stora fördelar som kan bidra till att öka antalet sysselsatta och antalet företag i de områden som kommer att bli berörda av utredningens förslag.

Mina synpunkter

Utredningens syfte, att föreslå fler vägar till jobb för de personer som står allra längst från arbetsmarknaden, är gott. Att skapa förutsättningar för att fler ska kunna försörja sig på eget arbete har en stor betydelse för utvecklingen i alla delar av Stockholm och framförallt i områden där det finns ett stort utanförskap. Det är viktigt att vara öppen för att pröva idéer som syftar till att fler företag kan etablera sig och anställa lokal arbetskraft i områden där arbetslösheten är hög.

När det gäller förslaget om att inrätta så kallade nystartszoner kan det vara en bland många olika åtgärder för att skapa arbete. Däremot är det inte någon isolerad eller snabb lösning på problematiken kring utanförskap. Erfarenheter från exempelvis Frankrike visar att det i bästa fall tar omkring 10-15 år att se positiva effekter och jag vill därför särskilt betona att ett sådant arbete måste länka in i det långsiktiga ytterstadsarbete som Stockholms stad redan idag bedriver. Det finns en rad komponenter i förslaget som bör beaktas.

Jag vill lyfta fram stadsledningskontorets påpekande om att det måste finnas en beredskap och resurser hos myndigheter och andra berörda intressenter för exempelvis insatser inom infrastruktur, att upplåta mark för eventuell nybyggnation eller att tillhandahålla lokaler vid start och drift av företag. Stockholms stad arbetar aktivt för att skapa goda förutsättningar för nyetableringar av företag, både när det gäller praktiska frågor, som nya lokaler eller en trygg närmiljö och på annat sätt genom exempelvis företagsrådgivning.

Jag delar även arbetsmarknadsnämndens påpekande att satsningar på utbildning, för att tillgodose de kompetenskrav som företagen i och utanför nystartszonerna efterfrågar, bör ske parallellt med nystartszonerna.

Utredningen pekar vidare på positiva effekter av att fler boende även arbetar i området och jag instämmer i betydelsen av att det skapas goda exempel inom områden där arbetslösheten är hög. I delar av ytterstaden finns en stor rörlighet som kommer av att det är vanligt att personer som får jobb lämnar området. För att stärka områdena är det därför betydelsefullt att skapa möjlighet att stanna i stadsdelen för den som vill genom att säkerställa att det finns bostäder av olika slag och storlek, som passar för olika personer i olika skeden i livet. Fler arbetstillfällen i dessa områden kan också leda till en ökad inpendling av arbetskraft från andra delar av staden, vilket är positivt för områdenas utveckling.

Samtidigt bör aspekten med inlåsnings effekter för de boende och risken för att det leder till stigmatisering av området beaktas. Ett visst mått av flexibilitet bör finnas för att enskilda personer inte ska hamna i kläm om situationen skulle uppstå att företagets skatteavdrag blir beroende av att den anställda bor kvar i området, trots att han eller hon egentligen vill flytta.

Stadens roll när det gäller utvecklingen av ytterstadsområden spänner således över många frågor och jag vill betona vikten av att se dessa i ett brett perspektiv. Det helhetsperspektivet måste också avspeglats i de lösningar och insatser vi tar fram för att förbättra situationen. Det är angeläget att dessa frågeställningar berörs i det fortsatta utredningsarbetet.

Ett eventuellt inrättande av en nystartszon inom Stockholms stad bör sammanfattningsvis ses som en bland många tänkbara åtgärder för att skapa en god utveckling i Stockholms alla delar. Redan i dag finns många aktörer och verksamheter med detta uppdrag i de områden som kan bli aktuella. Det är angeläget att ett eventuellt inrättande av nystartszoner sker i nära samarbete med staden och andra aktörer för att säkerställa att resurserna satsas så att de gör bäst nytta för en positiv utveckling av arbetsmarknaden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Nystartszoner” (SOU 2012:50) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 24 oktober 2012

JOAKIM LARSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Finansdepartementets betänkande ”Nystartszoner” (SOU 2012:50), sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Att delvis bifalla förslaget till på svar på remissen
2. Att i övrigt anföras:

Miljöpartiet ser och vill möta behovet av kloka idéer och aktiva åtgärder för att minska arbetslöshet och svartjobb samt med detta ofta följande utanförskap. Vi vill vara med och ta nya grepp för en arbetsmarknad som inkluderar fler. De åtgärder som genomförs måste dock vara väl avvägda och faktiskt leda till att fler får jobb och att dessa arbeten självklart har rimliga villkor. När det gäller förslaget om nystartzoner så finns det få belegg för att detta faktiskt ger den förväntade effekten, tvärtom finns det studier som visar att selektiva sänkningar av sociala avgifter inte ger effekter i form av minskad arbetslöshet. Därutöver är riskerna i form av snedvriden konkurrens, ”brevlådeföretag”, felaktig mantalsskrivning, stigmatisering av särskilda områden, gränsdragningsproblematik och konserverandet av låga löner inte av sådan karaktär att de kan förbises. Förslaget om ett maxtak för den individuella lönekostnaden bör till exempel tas bort och ersättas av andra begränsningar för företagen.

Därutöver så är det anmärkningsvärt att utredningen själv lyfter andra åtgärder som kraftfullare vägar för att komma till rätta med problemen. Därför bör man fundera på om kostnaderna för införandet av nystartzoner inte är mer välinvesterade i andra åtgärder som har en mer säkerställd effekt. Här lyfter vi, liksom utredningen själv, behovet av fler insatser för matchning på arbetsmarknaden. Det behövs satsningar på utbildning och säkerställande av att arbetslösa kan få den kompetens som faktiskt redan idag i hög grad efterfrågas av arbetsgivarna. Utbildningsinsatser, stärkt samarbete med näringslivet, bra studie- och yrkesvägledning, olika former av anställningsstöd och sociala krav i offentlig upphandling är åtgärder som vi vill se större satsningar på. Staden borde via sociala krav i upphandling och i stadens bolag i högre utsträckning främja att fler arbetslösa får jobb och att jobben styrs till de områden som är i behov av nya arbetstillfällen. Dessutom ska diskriminering motverkas och de aktuella områdena förstärkas med att man satsar på offentlig närvaro som till exempel rådgivning kring nyföretagande.

Vi vill även se att boende och företag som finns i de områden som skulle vara föremål för nystartzonerna i högre utsträckning involveras i utvecklandet av politiken. Det är sannolikt att det där finns många andra kloka idéer på vad som behövs.

ÄRENDET

I betänkandet Nystartszoner (SOU 2012:50) föreslås att ett system med nystartszoner införs. Syftet med åtgärden är både att stimulera nyföretagande och att ge existerande företag bättre möjligheter att växa i utsatta områden. Företag inom dessa zoner ska kunna få kraftigt sänkta arbetskraftskostnader i upp till sju år. Utredningen föreslår ett avdrag från socialavgifterna för företag som bedriver verksamhet i nystartszon och som uppfyller vissa krav. Kraven är bland annat att företaget måste bedriva verksamhet i en nystartszon samt att minst en fjärdedel av personalstyrkan måste vara bosatt i en nystartszon.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB. Älvsjö stadsdelsnämnd har valt att inkomma med ett kontorsyttrande på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att utrikes födda utgör en stor potential i arbetskraften och att det är viktigt för både de berörda individerna och samhället som helhet att integration av utrikes födda förbättras, framförallt genom att individerna får arbete. Det är positivt att regeringen engagerar sig i utanförskapets frågor och vill bidra med konstruktiva lösningar.

I betänkandet redovisas en utvärdering som gjorts av det franska systemet med urbana skattefria områden, vilket talar för att satsning på utbildning och ytterligare arbetsmarknadsinsatser kan ge bättre effekt än nystartszoner. Därför anser stadsledningskontoret att satsningar på kompetensutveckling genom utbildning för att öka antalet gymnasieutbildade samt yrkesinriktade satsningar och matchning bör göras istället.

I fråga om utbildning krävs också ett samlat, övergripande grepp kring individens möjligheter att finansiera sina studier och sin försörjning under studietiden, till exempel genom att se över CSN:s eller Arbetsförmedlingens uppdrag kring detta.

Under åren som gått har många olika statliga satsningar gjorts i utsatta bostadsområden, t ex storstadssatsningen, URBAN-program, Blommanpengar m fl. Dessa har haft en mer begränsad effekt. Det talar för att det är andra lösningar som bör sökas. Stockholms stads långsiktiga engagemang i Järvalyftet har en annan ansats. Det handlar om att uthålligt över tid arbeta med såväl arbetsmarknad och näringsliv som utveckling av skolor och sociala insatser i kombination med att skapa mer attraktiva boendemiljöer.

Antalet långtidsberoende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen var i stadsdelsnämndsområdet Rinkeby-Kista 2007 4,9 procent, vilket kan jämföras med augusti 2012 då andelen var 4,3 procent. Antalet vuxna personer med ekonomiskt bistånd har minskat från 2 130 personer till 1 904 personer. Detta beror, enligt stadsledningskontoret på att stadens jobbtorg arbetat aktivt med de personer som står nära arbetsmarknaden genom egna arbetsmarknadsinsatser som riktats framförallt till de som är beroende under kort tid av ekonomiskt bistånd. Vidare har stadens bolag Svenska Bostäder anställt lokalt boende i sin verksamhet samt ställt krav i upphandling av underentreprenörer inom vissa segment att de ska ha lokalt anställd personal till viss del.

Ytterligare en förklaring till att biståndstagandet är relativt högt i dessa områden är att många av de invandrade flyttar från området och gör ”bostadskarriär” så fort han eller hon får jobb. Stadens ambition är att genom att säkerställa olika upplåtelseformer också i invand-

rartäta områden skapa möjlighet till boendekarriär inom en stadsdel.

Ett införande av nystartszon kan sannolikt medföra minskad omflyttning, omvänt får det vissa inlåsnings effekter. Genom att fler vuxna arbetar och fungerar som förebilder ges området ett lyft. Det kan vara ett argument för att pröva nya lösningar och det kan möjligen talar för att ett försök med införande av nystartzoner genomförs. Troligen skulle nystartzoner även medföra en minskning av kostnaderna för ekonomiskt bistånd, vilket är positivt. Stolen på minskningen är dock mycket svår att beräkna i dagsläget. Detta eftersom zonen blir i områden där det är vanligt med stora barnfamiljer, varvid det är troligt att visst biståndsbehov kvarstår, trots att någon eller några i familjen får arbete. Effekten för den enskilda individen som får arbete ska dock inte underskattas, även om kostnadsminskningen för staden kan vara marginell.

Områden som kan utgöra nystartzoner utgörs av ett eller flera så kallade SAMS-områden. Indelningen av "SAMS-områden" som gjordes för cirka en tjugo år sedan behöver uppdateras. Om en nystartszon skulle upprättas i Stockholms stad skulle det enklast vara att använda den gräns som idag ligger till grund för stadsdelsnämnderna eller församling. I utredningsförslaget, som grundas på 2009 års statistik, så innebar förslaget att Rinkeby skulle bli en nystartszon. Genomförs förslaget ska en ny beräkning göras utifrån senast tillgängliga statistik och Tillväxtverket ska, utifrån de kriterier som styr urvalet, besluta vilka områden som ska utgöra nystartzoner. För att undvika de problem som kan uppstå vid uppsummering av olika SAMS-områden (står för Small Areas for Market Statistics och är en indelning som bygger på kommunernas delområden i de större kommunerna och på valdistrikt i de mindre) föreslår stadsledningskontoret att Tillväxtverket ska samråda med staden och andra aktörer inom den tilltänkta nystartzonen innan beslut fattas om gräns för zonerna.

Lättnaden av de sociala avgifterna liksom att en fjärdel av de som anställs i företagen måste bo i nystartszonen kan innebära en risk för inlåsnings effekter för de boende som anställs. Utredningen beskriver det som något enbart positivt att alla boende stannar i ett område också under arbetstid. För kontoret förefaller detta i vissa delar tveksamt, med tanke på att en av utmaningarna som socialtjänsten ofta står inför i dessa områden är att flera av de boende i princip aldrig lämnar sitt bostadsområde och därigenom saknar egna erfarenheter av andra delar av sin stad. När det gäller inlåsnings effekten, så behöver kravet på ett fast driftställe i nystartzonen inte nödvändigtvis innebära att arbetet utförs där. Ett fast driftställe för exempelvis ett bygg- eller städföretag kan mycket väl innebära att arbetet utförs i andra områden än i nystartzonen. Det ska beaktas ur ett konkurrensperspektiv, inte minst i en så tät region som Stockholm där vi har en arbetsmarknad som går över såväl stadsdels- som kommun- och i vissa fall länsgränser. Stadsledningskontoret bedömer att utredningens förslag om kostnadslettningar riskerar att snedvrider konkurrensen gentemot företag i samma bransch som inte uppfyller villkoren eller är belägna i angränsande områden eller i närliggande regioner.

Genom att minst en fjärdedel av personalstyrkan ska vara boende i nystartzonen kan enskilda medarbetare på företag i zonen hamna i situationen att om de vill flytta så får arbetsgivaren problem. Det kan uppstå otillbörliga krav på medarbetaren. Det bör i sammanhanget påpekas att det finns risk för fusk med felaktig mantalsskrivning. Det finns redan i dag idag ett omfattande problem med felaktigheter i folkbokföringen i flera av de områden som skulle komma att utgöra nystartzoner.

I betänkandet diskuteras om systemet med nystartzoner är acceptabelt ur EU-rättslig synvinkel. Stadsledningskontoret delar utredningens åsikt att Sverige måste underrätta kommissionen om stödet, samt att man måste vänta på ett beslut i frågan innan det nya förslaget kan träda i kraft. Detta medför att det är orealistiskt att den nya lagen kan träda i kraft den 1 januari 2014.

Systemet med nystartzoner föreslås finansieras genom en höjning av den allmänna löneavgiften med 0,01 procentenhet, det vill säga att företag och organisationer utanför nystartzonen får betala genom högre personalkostnader. Det innebär för staden en ökad kostnad för löner om cirka 1,2 miljoner kronor. Stadsledningskontoret vill framhäva vikten av att inte se olika frågor isolerade från varandra, utan att det krävs ett helhetstänkande. Det är viktigt att samordning sker av alla de insatser som görs för att förbättra situationen i socialt utsatta stadsdelar, antingen det handlar om stöd till nya företag i nystartzoner, upprustning av bostadsbeståndet, sommarjobb för ungdomar, lärläsningshjälp eller praktikplatser med mera. För att underlätta start och drift av företag måste det även skapas en beredskap hos myndig-

heter och andra berörda intressenter för att göra satsningar på infrastruktur, upplåta mark för nybyggnation, miljöinspektion samt tillhandhålla lokaler om nystartzoner införs och de bedöms öka företagandet kraftigt. Dessa förutsättningar finns inte beskrivna i betänkandet, vilket är en brist.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att andra insatser skulle kunna ge bättre effekt. Om reformen endast ger cirka 3 100 nya arbeten, är det mycket tveksamt att genomföra en så omfattande reform för så pass liten effekt. Stadsledningskontoret föreslår därför att förslaget avslås samt att som svar på remissen ”Betänkande Nystartzoner” (SOU 2012:50) hänvisas till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2012 att

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Awad Hersi m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsnämnden har av kommunstyrelsen beretts tillfälle att inkomma med yttrande avseende betänkandet Nystartzoner (SOU 2012:50). Utredningen ska se över möjligheterna att införa ett system med skattelättnader för företag i stadsdelar med utbredd utanförskap, s.k. nystartzoner. Målsättningen med nystartzoner är att i områden där sysselsättningsgraden avsevärt understiger det nationella genomsnittet skapa jobb och öka sysselsättningen samt att fler företag ska startas och företag ska ges bättre förutsättningar att växa.

Även om många olika satsningar gjorts i utsatta bostadsområden i form av storstadssatsning, URBAN-program, Blommanpengar liksom andra lokala satsningar såsom ytterstads-satsningen och Järvalyftet så är sysselsättningsgraden och utbildningsnivån alltför låg och har i några av Stockholms stadsdelar varit så under lång tid. Andelen med långvarigt försörjningsstöd har heller inte påverkats nämnvärt. Det kan tala för att pröva nya vägar som t ex nystartzoner.

Arbetsmarknadsförvaltningen har följande synpunkter.

- Om man genomför nystartzoner bör parallella satsningar göras på utbildning för att öka antalet gymnasieutbildade, yrkesinriktade satsningar för att tillgodose de kompetenskrav som företagen i och utanför nystartzonerna efterfrågar och arbetsmarknadsinsatser
- En satsning på företagande kräver mer än enbart lättnad från föreslagna sociala avgifter. För att underlätta start och drift av företag så måste det finnas en beredskap och resurser hos myndigheter och andra berörda intressenter för att göra erforderliga satsningar på infrastruktur, upplåta mark för ev. nybyggnation, tillhandhålla lokaler m.m.

- Det är av stor vikt att samordning sker av alla de insatser som görs för att förbättra situationen i socialt utsatta stadsdelar.
- För att undvika de svårigheter som kan uppstå vid aggregering av olika SAMS-områden bör Tillväxtverket ges i uppdrag att samråda med kommunen och andra aktörer inom de tilltänkta nystartzonerna innan beslut om zonindelning sker.
- En viss risk för etablering av låglöne företag och inlåsnings effekter för de boende som anställs föreligger. Detta skall vägas mot att en viss andel av befolkningen som eljest skulle vara arbetslösa och beroende av försörjningsstöd nu får ett lönearbete som kan medföra en reducering av försörjningsstöds kostnaderna. Kravet på ett fast driftställe utesluter inte att arbetet utförs i andra områden än nystartzonen.
- Utformningen av socialavgiftslättnaden riskerar att snedvrider konkurrensen mellan företag i och utanför nystartzonen. Även här bör de effekter som detta kan tänkas få vägas mot de positiva effekter som kan uppstå för de individer som kommer beröras av åtgärden.
- Lättnaden av sociala avgifter i systemet med nystartzoner inte ska påverka möjligheterna att erhålla arbetsmarknadsstöd. Detta kommer att gynna de arbetssökande som har allra svagast ställning på arbetsmarknaden.
- Arbetsförmedlingen och kompletterad stadens egna arbetsmarknadsverksamheter kommer att få en viktig roll i arbetet att med att förbereda arbetssökande för de nya jobb som införandet av nystartzoner antas medföra.

En utredning med uppdrag att se över möjligheterna att införa ett system med skattelättnader för företag i stadsdelar med utbrett utanförskap, s.k. nystartzoner tillsattes i mars 2011.

Trots att etnicitet eller invandrarbakgrund inte ingår i utanförskapets definition säger utredningen att utanförskapet ofta förknippas med stadsdelar som har en hög andel invandrare. Integrationen på arbetsmarknaden är ett av de områden som ansetts särskilt viktigt att arbeta med för att uppnå målen med den svenska integrationspolitiken. En låg sysselsättningsgrad för utrikes födda utgör ett samhällsproblem både för de enskilda personerna som för samhället. I utredningen sägs att utrikes födda utgör en potential för ökad sysselsättning, vilket skulle kunna avhjälpa den ökade försörjningsbörda som förutspås under de kommande decennierna. Det är således viktigt för både de berörda individerna och samhället som helhet att integration av de utrikes födda förbättras så att de som vill arbeta ges möjlighet att göra det.

Den franska myndighet som bevakat och utvärderat utvecklingen i Frankrike har rapporterat att införandet av lättnaderna medfört en positiv påverkan på antalet företagsetableringar i de aktuella områdena. Även antalet arbetstillfällen har ökat. Arbetslösheten har dock inte sjunkit till följd av införandet av lättnaderna. Detta förklaras delvis av en negativ samhälls-ekonomisk utveckling i Frankrike men också med diskrepansen i fråga om efterfrågad kompetens och erbjuden kompetens. De franska myndigheterna konstaterar att det krävs utbildningsinsatser för att komma till rätta med detta.

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Utredningen föreslår att det införs ett system med nystartzoner för att öka sysselsättningen och företagandet i områden med utbrett utanförskap. Företag i nystartzoner föreslås helt slippa sociala avgifterna i fem år för att därefter bara betala halv avgift i ytterligare två år (ålderspensionsavgiften föreslås vara kvar). Sänkningen av socialavgifterna kommer att ske i form av avdrag och gälla för bruttolöner på högst ett halvt inkomstbasbelopp per månad och anställd.

Statens skatteinkomster beräknas minska och ska enligt utredningsförslaget kompenseras med en höjning av den allmänna löneavgiften med 0,01 %.

Förutsättningarna för att ett företag ska omfattas av lättnaderna är att det har en adress i nystartzonen och att en fjärdedel av företagets arbetstimmar utförs av personer som bor på en adress inom zonen. Föreslagna lättnader gälla små företag och mikro företag och gäller inte för större företag (≥ 50 anställda) och företag som arbetar med jordbruk, fiskeri och vattenbruk.

En nystartzon ska utgöras av ett eller flera s.k. SAMS-områden och ha minst 4 000 invånare. För att få bli nystartzon föreslås - när det gäller den del av befolkningen som är

mellan 20 – 64 år - att

- Andelen sysselsatta understiger 44,5 %
- Andelen med långvarigt försörjningsstöd överstiger 6,8 %
- Andelen utan gymnasieexamen överstiger 31,1 %

Utredningens förslag till nystartzoner baseras på 2009 års statistik och kan komma att justeras.

Utredningen föreslår att reglerna om nystartzoner ska skrivas in i en lag och att Tillväxtverket vart femte år ska besluta vilka områden som ska få vara Nystartzoner.

Den nya lagen om nystartzoner, den nya lagen om särskilda avdrag vid verksamhet i nystartzon och den nya förordningen om nystartzoner föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. De föreslagna författningsändringarna till följd av förslaget träder i kraft samma dag.

Förvaltningens synpunkter

Generellt kan sägas att åtgärder behöver vidtas för att öka sysselsättningsgraden och möjligheterna till självförsörjning inom det som i utredningen kallas för utanförskapsområden. Detta kan ske på många sätt och skulle nystartzoner bli en realitet så behöver parallella satsningar göras på utbildning för att öka antalet gymnasieutbildade, yrkesinriktade satsningar för att tillgodose de kompetenskrav som företagen i och utanför nystartzonerna efterfrågar samt arbetsmarknadsinsatser. Utvärderingar som gjorts av det franska systemet med urbana skattefria områden talar för detta. Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer bl.a. att matchningsverksamheten behöver förstärkas och utvecklas och studier skulle kunna underlättas t.ex. genom en generös studiefinansiering upp till en viss utbildningsnivå.

Även om många olika satsningar gjorts i utsatta bostadsområden i form av storstadssatsning, URBAN-program, Blommanpengar liksom andra lokala satsningar såsom ytterstadssatsningen och Järvalyftet så är sysselsättningsgraden och utbildningsnivån alltför låg och har i Stockholm varit så under lång tid. Andelen med långvarigt försörjningsstöd har inte påverkats nämnvärt. Detta motiverar att pröva nya lösningar och talar för att ett försök med införande av nystartzoner även om resultaten härav inte har varit odelat positiva.

För att underlätta start och drift av företag så måste det finnas en beredskap hos myndigheter och andra berörda intressenter att göra erforderliga satsningar på infrastruktur, upplåta mark för ev. nybyggnation, tillhandhålla lokaler m.m.

En satsning på företagande kräver mer än enbart lättnad från föreslagna sociala avgifter. Det är av stor vikt att samordning sker av alla de insatser som görs för att förbättra situationen i socialt utsatta stadsdelar, antingen det handlar om stöd till nya företag i nystartzoner, upprustning av bostadsbeståndet eller insatser som görs inom ramen för nationellt urbant utvecklingsarbete liksom lokala satsningar.

Områden som kan utgöra nystartzoner utgörs av ett eller flera s.k. SAMS-områden. I utredningsförslaget som grundas på 2009 års statistik så innebär förslaget för Stockholms del att Rinkeby skulle bli en s.k. nystartzon. Genomförs förslaget ska en ny beräkning göras utifrån senast tillgängliga statistik och Tillväxtverket ska, utifrån de kriterier som styr urvalet, besluta vilka områden som ska utgöra nystartzoner. Förvaltningen ifrågasätter dock om det är adekvat att Tillväxtverket ska vara bundet av den nummerordning som finns i SCB:s förteckning över SAMS-områden.

För att undvika de problem som kan uppstå vid aggregering av olika SAMS-områden föreslår förvaltningen att Tillväxtverket ska samråda med kommunen och andra aktörer inom den tilltänkta nystartzonen innan beslut fattas.

Begränsningen i lättnad av de sociala avgifterna liksom att en fjärdel av de som anställs i företagen skall bo i nystartzonen kan innebära en risk för etablering av låglöne företag och inlåsnings effekter för de boende som anställs. Som motvikt till detta argument vill förvaltningen anföra att ett möjligt scenario kan vara att en viss andel av befolkningen som eljest skulle vara arbetslösa och beroende av försörjningsstöd nu får ett lönearbete, vilket är av stor betydelse för de enskilda individerna. Det kan också medföra en reduktion av försörjningsstöds kostnaderna. När det gäller inlåsnings effekten så behöver kravet på ett fast driftställe i nystartzonen inte nödvändigtvis innebära att arbetet utförs där. Ett fast driftställe för exempelvis ett bygg- eller städföretag kan mycket väl innebära att arbetet utförs i andra områden än nystartzonen. Den möjlighet som nystartzoner kan ge för att stimulera till nyetablering av företag eller expansion av befintliga företag bör enligt förvaltningen inte försummas.

Nystartzoner kan också medföra att oseriösa företag som inte betalar sociala avgifter övergår till att göra detta, dels för att socialavgiftskostnaderna blir lägre och dels för att kunna konkurrera om och rekrytera arbetskraft som bor i eller utanför nystartzonen och som annars kanske väljer att arbeta hos en seriös arbetsgivare. Detta är i så fall en vinst för både individ och samhälle.

Förvaltningen vill också rikta uppmärksamhet på att enskilda medarbetare på företag i en nystartzon kan hamna i en prekär situation om deras arbetsgivare riskerar att ej längre uppfylla boendekravet ifall medarbetaren flyttar från nystartzonen till ett annat område. Möjligen kan dessa situationer ses som en risk för fusk med felaktig mantalsskrivning och det bör finnas strategier för att hindra detta.

Förvaltningen vill också resa frågan om hur fusk med s.k. brevlådeföretag ska stävjas. Förvaltningen bedömer att utredningens förslag avseende kostnadslättnader riskerar att snedvrیدا konkurrensen gentemot snarlika företag som inte uppfyller villkoren eller är belägna i angränsande områden eller i regionen. De effekter som detta kan tänkas få måste vägas mot de positiva effekter som kan uppstå för de individer som kommer beröras av åtgärden. Förvaltningen delar utredningens förslag att avdraget i systemet med nystartzoner inte ska påverka möjligheterna att erhålla arbetsmarknadsstöd. Detta kommer att gynna de arbetsökande som har allra svagast ställning på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen och stadens egna kompletterande arbetsmarknadsverksamheter kommer att få en viktig roll i arbetet att med att förbereda arbetsökande för de nya jobb som antas komma till stånd.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2012.

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden justerar paragrafen omedelbart

Reservation anfördes av Roger Mogert m.fl. (S) ledamoten Inger Stark (V) , *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson m.fl. (MP) , *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Marie Ljungberg Schött m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund och ledamoten Stina Bengtsson (C), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar utredningens åsikt att EU-kommissionen behöver underrättas om det särskilda företagsstödet samt att man måste avvakta deras beslut i frågan. Det innebär troligtvis att det kan bli förseningar och att lagen inte kan träda i kraft den 1 januari 2014.

Vad gäller de enskilda personer som skulle beröras av avdraget så utgår förvaltningen från att dessa ändå ska omfattas av sjukförsäkring, föräldraförsäkring, efterlevandepension m.m. och att situationen inte blir liknande som för personer som arbetar utomlands för arbetsgivare som inte betalar sociala avgifter i Sverige.

I utredningen beskrivs även risken för att avdraget leder till övervältring till företagets vinst istället för utvecklande av nya arbeten. Risken avvisas dock med att det vid fullkomlig konkurrens inte finns möjlighet för företagen att ta ut övervinst då de skulle slås ut från marknaden av konkurrenter som tar ett lägre pris. Enligt förvaltningen kan dock förslaget i sig själv påverka konkurrensen då företag några enstaka busshållplatser bort i samma stad troligen inte erhåller samma möjlighet till avdrag.

Förslaget innebär en möjlighet som kan innebära en stimulans till nyetablering eller

expansion av företag i utsatta områden vilken är viktigt för området och de som bor i området. De konkurrens effekter som nämns ovan ska ställas i relation till möjligheterna till fler arbetstillfällen.

I utredningens egen sammanställning av forskning skrivs rörande subventionerad sysselsättning att detta ska ses som ett sätt att styra efterfrågan mot svaga grupper, inte som en generell metod för att skapa nya arbeten. De tidigare liknande insatser som jämförs uppvisar inga tydliga positiva effekter. Det beskrivs även att det är förstärkta förmedlingsinsatser och anställningsstöd som har störst effekter.

Sammantaget ser förvaltningen att avsikterna i förslaget är goda men valet av insats och grunderna för detta efterlämnar behov att ytterligare belysa effekterna av förslagen. De konkurrens effekter som förslaget kan föra med sig måste vägas mot de positiva effekter som kan uppstå för de individer som kommer beröras och som kan erbjudas arbetstillfällen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 september 2012 att anta förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av Mia Päärne m.fl. (S), *bilaga 1*

Reservation anfördes av Jakob Dencker m.fl. (MP) , *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Leo Ahmed (V), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Betänkandets förslag om nystartszoner innebär skattelättnader för småföretag som etablerar sig i särskilt utsatta områden i landets städer. Förvaltningen kan konstatera att stadsdelen Rinkeby inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde är ett av det femtontal områden i Sverige som uppfyller betänkandets krav på nystartszoner. Förvaltningen kan vidare konstatera att Rinkeby är ett område som bland annat kännetecknas av låg förvärvsfrekvens och behov av fler arbetsplatser för att öka den förvärvsarbetande dagbefolkningen. Under senare år har flera hundra arbetstillfällen försvunnit från området. Många av invånarna – ofta hela familjer - upplever utanförskap i olika avseenden. I dessa familjer utgör en ökad förvärvsfrekvens bland de vuxna i regel förutsättningen för att bryta utanförskapet. Mot den bakgrunden är förvaltningen i allt väsentligt positiv till det i betänkandet föreslagna försöket med nystartszoner - där syftet är att just öka både förvärvsfrekvensen och antalet arbetsplatser i området.

De flesta insatser som riktas till exempelvis invandrade svenskar i socialt utsatta områden leder till att många av de invandrade flyttar från området och gör ”bostadskarriär” så fort han eller hon får jobb. Området utarmas därmed, men med boendekravet inom nystartszonen kan sannolikt detta undvikas. Genom att fler vuxna arbetar och fungerar som förebilder ges området ett lyft. Samtidigt kan förvaltningen i och för sig notera att för den enskilde skulle ett arbete i en annan del av staden fungera lika bra eller till och med vara bättre från integrationssynpunkt. Möjligen kan så bli fallet på lite längre sikt.

Förvaltningen saknar kompetens att bedöma förslagets samhällsekonomiska konsekvenser, såsom påverkan på sysselsättning och konkurrens i ett större sammanhang, de administrativa konsekvenserna för myndigheter och företag samt förslagets förenlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Likaså avstår förvaltningen från att

lämna synpunkter på hur nystartszoner ska avgränsas samt krav som bör ställas på företag inom zonerna samt vilka skattelättnader som ska ges. Förvaltningen förutsätter att nämnda aspekter belyses av andra remissinstanser.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 september 2012 att som svar på remissen överlämna detta tjänsteutlåtande till Äldre- och ytterstadsroteln.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen har visat att de tagit hänsyn till medborgarna som bor och verkar i stadsdelar som är segregerade. Förvaltningen anser att det finns en hög risk för stigmatisering av området, även om själva grundidén är god genom att arbeta med punktinsatser där det behövs. Utredningen föreslår även hur dessa nystartszoner ska finansieras. Förvaltningen ser positivt till att det finns ett förslag till finansiering, insats och verkställighet.

Nystartszoner

Förvaltningen anser att innan det blir klart med nystartszoner bör utredningen undersöka hur det gått för Frankrike och Storbritannien. Underlaget ska utvisa om fler företag faktiskt startat i nystartszonerna kontra icke nystartszoner som är långsiktiga. Det behövs flera nya långsiktiga arbetstillfällen i Skärholmens stadsdel oavsett företagsform. Utredningen föreslår att lagförslaget ska träda i kraft den 1 januari 2014. Förvaltningen ser mer realistiskt att det påbörjas 2015, för att göra en grundlig utvärdering av Frankrikes och Storbritanniens modell.

Indelningen av "SAMS-områden" som gjordes för cirka en tjugo år sedan behövas uppdateras. Om en nystartszon skulle upprättas i Stockholms stad skulle det enklast vara att använda den gränsen som idag ligger till grund för stadsdelsnämnderna eller församling. Att till exempel hela Stockholm skulle bli en nystartszon är inte realistiskt och skulle enligt förvaltningens mening riskera att styra bort den utveckling som idag redan finns i områden som till exempel Järva, Skärholmen och Rosengård mot områden som till exempel Solna och Sollentuna.

Förvaltningen ser gärna att det skulle vara mer en specifik profil på den som anställs, genom till exempel långtidsarbetslösa, ungdomar, personer med annan bakgrund än svensk med flera. Vidare anser förvaltningen att endast 1/4 av den anställda kommer från nystartszonen är lågt, det borde vara minst 1/3. Det kan minska långvarigt bidragsberoende och ge ökade skatteintäkter. Bortser förvaltningen från de ekonomiska vinsterna så ger en anställning ett helt nytt självförtroende till en människa och påverkar hela den människans omgivning genom den positiva förändring som sker.

Stockholms läns arbetsmarknad är geografiskt mycket segregerad, runt 75 % av alla arbetstillfällen ligger i Stockholms stads cityområdet. På sikt tänker förvaltningen att fler företag skulle välja att etablera sig i nystartszonerna, vilket förvaltningen tror är en stor konkurrensfördel till exempel vid den planerade expansionen av Kungens kurva, men även den utveckling som sker i Sättras industriområde och Bredängs industriområde. Nystartszonerna kan vara ett sätt att få företag att etablera sig i närförorten, särskilt tjänsteföretag och andra företag som inte är beroende av geografisk närhet till kunderna.

Förvaltningen anser inte att man kan ha samma krav på lönsamhet på befintliga företag som på nystartsföretag. I andra sammanhang brukar man prata om en uppstartsperiod på cirka två år (Försäkringskassans sätt att beräkna sjukpenning). Det tar ofta längre tid för en företagare att arbeta upp sitt rykte och få tillräckligt stor kundkrets innan företaget

blir etablerad och lönsam. Förvaltningen ser positivt på att företag i högre grad etablerar sig i dessa områden.

Vad gäller matchning på arbetsmarknaden framgår det enligt utredningen att man överväger att etablera nystartskontor och förstärka jobbcoacherna inom nystartszonerna. Förvaltningen anser att det något förvånande att man inte i första hand satsar på att få en högre utbildningsnivå om endast 31 % genomgått gymnasieutbildning. Detta kan kombineras i nystartszonen. I och med detta är det enligt förvaltningen viktigt att Arbetsförmedlingen får vidareutvecklas istället för att starta nya kontor när det gäller så matchningen. Arbetsförmedlingen har kunskaperna och erfarenhet från lokala platser så den redan idag kan ta hänsyn till den sökandes behov och arbetsmarknadens behovs. Förvaltningen anser att detta är viktigt då helst majoriteten av de anställda ska bo i nystartszonen.

Förvaltningen anser att det finns en osäkerhet kring negativa lönekostnader, precis som utredningar understryker. Det är viktigt att se till behov hos individerna som har särskilt svårt att få en varaktig förankring på arbetsmarknaden. Förvaltningen ser helst att de arbetsmarknadsstöd som kan vara aktuella inte påverkas negativt i kombination med nystartszon.

Skattelättnader för vissa företag kan snedvrیدا konkurrensen mellan företag inom och utanför nystartszonerna, beroende på om de uppfyller de två grundkraven (driftställe och boende) eller inte. Detta kan också bli en inlåsningseffekt för både företagen att utveckla sina tjänster och för individen för att komma vidare inom arbetsmarknaden utan arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller skattelättnader. Det kan bli så att till exempel Skärholmen får fler nyföretagande och därigenom höjer den generella utbildningsnivån, då betraktas inte området längre som Nystartszon. Förvaltningen tycker det är positivt att Skatteverket handlägger skattelättnaden för företaget, då erfarenheten och rutiner redan finns för uppföljning av företagen.

Med ovanstående synpunkter och kommentarer anser förvaltningen att remissen är besvarad.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2012 att överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande lämnades av Majvi Andersson m.fl. (S), bilaga 1

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Syftet med nystartszoner är att de ska skapa jobb och öka sysselsättningen i områden där bland annat sysselsättningsgraden avsevärt understiger det nationella genomsnittet. Det ska också startas fler företag och företag ska ges bättre förutsättningar att växa.

Utredningen gör bedömningen att syftet bäst kan uppnås genom att man i nystartszonerna erbjuder företag en lättnad avseende socialavgifter. Lättnaden ska vara fullständig under fem år varefter halv lättnad ges i ytterligare två år.

Kriterier för att ett område ska bli nystartszon föreslås i utredningen vara:

Området har minst 4000 invånare.

Andelen sysselsatta understiger 44,5 %

Andelen som erhåller långvarigt försörjningsstöd överstiger 6,8 %.

Andelen utan gymnasieexamen, eller motsvarande, överstiger 31,3 %.

Med dessa kriterier, och med användning av 2009 års statistik, föreslås 18 områden som nystartszoner i hela landet. Endast ett område, Rinkeby, föreslås i Stockholms stad. Utredningen poängterar att utifrån senare statistik kan områdena ha förändrats, och då kan det bli andra områden som blir aktuella som nystartszoner.

De företag som ska omfattas av skattelättnader är både befintliga företag, företag som flyttar till nystartszon och nybildade företag. Kravet är att de ska bedriva verksamhet vid ett fast driftsställe i nystartszonen, och minst en fjärdedel av den arbetade tiden i företaget ska vara utförd av personal som är bosatt i nystartszonen. En begränsning är att endast företag, som enligt EU räknas som små företag, omfattas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att förslag tas fram för hur man kan öka sysselsättningen i vissa områden. Däremot har förvaltningen ingen uppfattning i frågan om nystartszoner är en bra åtgärd för att nå det målet. Några synpunkter vill dock förvaltningen passa på att framföra.

För att företag ska kunna etablera sig i nystartszonerna krävs att där finns lämpliga och lediga lokaler. Förvaltningen saknar i utredningen en analys av huruvida de föreslagna områdena har dessa förutsättningar. Vissa typer av företag kan inte heller etablera sig för nära bostäder, på grund av störningar eller risker. En nystartszon som endast omfattar bostadsområden och butikslokaler utesluter en hel del möjliga företagsetableringar. Stockholm Business Region har uppgifter om vilka lokaler som efterfrågas för nya företag.

Inget område i södra Stockholm uppfyller utredningens kriterier för att bli en nystartszon. Det är beklagligt, eftersom det råder en stor obalans i antalet arbetstillfällen mellan den södra och norra delen av Stockholmsregionen. Den rådande utvecklingen förstärker dessutom denna obalans genom att företag flyttar från södra till norra delen av regionen, och företag som etablerar sig i Stockholm väljer i större utsträckning en lokalisering i norrort. I söderort byggs däremot många nya bostäder. Denna utveckling innebär en svår belastning på vägar och kollektivtrafik i en expansiv region där långt fler arbetspendlar från söder till norr än tvärtom.

Nystartszoner i söderort kanske inte skulle vara rätt metod för att ändra obalansen i Stockholmsregionen, men förvaltningen vill lyfta behovet av åtgärder. Kommunikatio- nerna har till exempel stor betydelse för företagsetableringar. I Stockholms södra förorter saknas fungerande tvärförbindelser, samtidigt som flera nya tvärförbindelser planeras i norrort. SL:s argument för att inte gå vidare med planeringen av Spårväg Syd är att det saknas tillräckligt resandeunderlag. Företagen, å andra sidan, anser att en bra lokalisering kräver både bra kommunikationer in till city och bra tvärförbindelser. En förstärkning av tvärförbindelserna i söderort skulle öka denna regiondels attraktivitet för företag.

Stockholm Business Region AB

Stockholm Business Region AB beslutade vid sitt sammanträde den 4 oktober 2012 att som svar på remissen ”Nystartszoner” (SOU 2012:50) hänvisas till vad som sagts i Stockholm Business Regions tjänsteutlåtande.

Stockholm Business Region AB:s yttrande daterat den 4 oktober 2012 har i

huvudsak följande lydelse.

System med nystartszoner förekommer på andra platser i världen. Resultatet av dessa varierar och utredningen har utformat sina förslag med utgångspunkt från dessa erfarenheter. Stockholm Business Region ställer sig generellt positiv till åtgärder som bidrar till ökat företagande och ökad sysselsättning och vill peka på att bäst effekt på företagande och sysselsättning har företagsfrämjande förslag som är breda och når alla företag.

I det arbete som bolaget bedriver på stadens uppdrag framgår de problem som utredningen pekar på tydligt. Samtidigt vill bolaget understryka att de områden som kan komma ifråga för stödet sannolikt i hög grad kommer att vara bostadsområden. Lagstiftningen ställer höga krav på den som vill bedriva verksamhet i bostadsområden, och mot den bakgrunden är det angeläget att påpeka att många arbetsställen och företag bedriver sin verksamhet i verksamhetsområden och företagsområden som är utpekade i översiktsplanen. Som förslaget är utformat finns risk för att verksamheter som måste bedrivas i särskilt utpekade områden inte kommer att omfattas av lättnaden vilket innebär begränsningar avseende verksamhetsformer. Trots detta menar bolaget att förslaget har stora fördelar som kan bidra till att öka antalet sysselsatta och antalet företag i de områden som kommer att bli berörda av utredningens förslag.

Åtgärder som dessa kan ibland medföra oavsiktliga konsekvenser, som att företag som ändå skulle startas startar en nystartszon. Det kan också tänkas att befintliga företag väljer att etablera sig i en nystartszon för att kunna åtnjuta lättnaden. Om detta skulle bli en konsekvens menar bolaget att syftet med förslaget såsom det är utformat ändå uppfylls eftersom etablering av företag och fler arbetstillfällen inom nystartszonerna är målet.

Gränsdragningsproblemen mellan en nystartszon och en icke nystartszon kan bli ganska stora i en tät bebyggd stad. Utredningen har försökt hantera detta genom att ställa upp två krav (verksamhetskrav och boendekrav) för att kunna erhålla lättnad. Kraven är relativt lågt ställda vilket kan påverka effekterna av förslaget. Samtidigt skulle möjligtvis hårdare krav göra nystartszoner oattraktiva för företag.

Bolaget vill också understryka att det finns andra åtgärder som är viktiga för att stödja nyföretagande och underlätta för grupper som befinner sig i utanförskap att starta företag. Rådgivningsverksamhet är en viktig del för den som står i begrepp att starta ett företag. Bolaget tror att förslaget skulle vinna på att utvidgas till att även omfatta en nationell satsning på nyföretagarrådgivning i samband med att nystartszoner införs.

En annan åtgärd kan vara att utveckla Sfi så att den anpassas särskilt mot en målgrupp som är företagare. Sådana satsningar finns redan inom Sfx och riktar sig då mot t.ex ingenjörer.

Förslaget är utformat för att vara relativt enkelt, men trots det finns överhängande risker om kostnader som berörda företag måste bära för att administrera systemet. Bolaget menar att systemet måste utformas för att vara enkelt och lätt att förstå.

Taket för den ersättning som kan bli aktuell ställs i relation till inkomstbasbeloppet. Bolaget vill uppmärksamma utredningen på att löneläget skiljer sig i landet och att inkomstbasbeloppet inte återspeglar de regionala löneskillnaderna som finns i Sverige. Risken finns därmed att förslaget får mindre verkningskraft i de delar av landet där löneläget är högre.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m. fl. (S) enligt följande.

1. Att i allt väsentligt tillstyrka förvaltningens förslag.
2. Att arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att avråda regeringen från att införa nystartszoner enligt den modell som beskrivs i remissen.
3. Att i övrigt uttala följande

Utvecklingen avseende i sysselsättning såväl som nyföretagande går åt helt fel håll i flera ytterstadsområden. Flera klara fakta talar för detta. Sedan alliansens första budget trädde i kraft fram till augusti i år har arbetslösheten stigit nära tre gånger så mycket i Rinkeby-Kista som i staden i sin helhet (3,27 respektive 1,23 procentenheter). Nyföretagandet i staden har minskat med drygt 12 procent hittills i år jämfört med förra året. Såväl utförsäljningarna av gallerior till utländska riskkapitalföretag, nedläggning av offentliga verksamheter som stadens ovilja att anpassa lokalhyror i det egna beståndet till den marknadssituation som råder i ytterstaden har ytterligare försvårat för företagande och självförsörjning. Vi delar helt såväl den statliga utredarens som förvaltningens synpunkter att mer behöver göras.

Att införa skattesänkningar av den typen som utredningen föreslår, är dock med all trolighet fel väg att gå. Skattesänkningar behöver inte vara fel i sig om de utformas med omdöme. Erfarenheter av den hittills förda politiken i riket och i Stockholm visar dock att när man sätter så stor tillit till och ensidigt fokus på just skattesänkningar i näringspolitiken, har det tämligen liten effekt, medan risken för ineffektivitet är stor. Annars hade arbetslösheten inte stigit, eller stigit så mycket, som den faktiskt gjort. Mycket talar för att det är andra typer av åtgärder, såsom satsningar på utbildning, infrastruktur och social service som möjliggör och för människor att både ta ett arbete och att arbeta heltid, som vore mer effektivt för att öka sysselsättningen.

De erfarenheter av så kallade nystartszoner vi kunnat följa från såväl andra länder, såsom Frankrike, eller från vårt eget land, såsom försöken i Norrbotten, ger oss inte skäl att tillstyrka den här modellen. Lätt förutsebara problem med såväl öppet fusk som givna kryphål inom lagens ramar, inlåsnings effekter för de boende och snedvriden konkurrens mellan områden i staden, understryker vår tveksamhet. Vi föreslår därför att nystartszoner enligt den modell som beskrivs i remissen avstyrks.

Reservation anfördes av Awad Hersi m.fl. (MP)

att delvis bifalla förvaltningens förslag till yttrande på remissen
att i övrigt anföra

Miljöpartiet ser och vill möta behovet av kloka idéer och aktiva åtgärder för att minska arbetslöshet och svartjobb samt med detta ofta följande utanförskap. Vi vill vara med och ta nya grepp för en arbetsmarknad som inkluderar fler. De åtgärder som genomförs måste dock vara väl avvägda och faktiskt leda till att fler får jobb och att dessa arbeten självklart har rimliga villkor. När det gäller förslaget om nystartszoner så finns det få belägg för att detta faktiskt ger den förväntade effekten, tvärtom finns det studier som visar att selektiva sänkningar av sociala avgifter inte ger effekter i form av minskad arbetslöshet. Därutöver är riskerna i form av snedvriden konkurrens, ”brevlådeföretag”, felaktig mantalsskrivning, stigmatisering

av särskilda områden, gränsdragningsproblematik och konserverandet av låga löner inte av sådan karaktär att de kan förbises. Förslaget om ett maxtak för den individuella lönekostnaden bör till exempel tas bort och ersättas av andra begränsningar för företagen.

Därutöver så är det anmärkningsvärt att utredningen själv lyfter andra åtgärder som kraftfullare vägar för att komma till rätta med problemen. Därför bör man fundera på om kostnaderna för införandet av nystartzoner inte är mer välinvesterade i andra åtgärder som har en mer säkerställd effekt. Här lyfter vi, liksom utredningen själv, behovet av fler insatser för matchning på arbetsmarknaden. Det behövs satsningar på utbildning och säkerställande av att arbetslösa kan få den kompetens som faktiskt redan idag i hög grad efterfrågas av arbetsgivarna. Utbildningsinsatser, stärkt samarbete med näringslivet, bra studie- och yrkesvägledning, olika former av anställningsstöd och sociala krav i offentlig upphandling är åtgärder som vi vill se större satsningar på. Staden borde via sociala krav i upphandling och i stadens bolag i högre utsträckning främja att fler arbetslösa får jobb och att jobben styrs till de områden som är i behov av nya arbetstillfällen. Dessutom ska diskriminering motverkas och de aktuella områdena förstärkas med att man satsar på offentlig närvaro som till exempel rådgivning kring nyföretagande.

Vi vill även se att boende och företag som finns i de områden som skulle vara föremål för nystartzonerna i högre utsträckning involveras i utvecklandet av politiken. Det är sannolikt att det där finns många andra kloka idéer på vad som behövs.

Miljöpartiet ser och vill möta behovet av kloka idéer och aktiva åtgärder för att minska arbetslöshet och svartjobb samt med detta ofta följande utanförskap. Vi vill vara med och ta nya grepp för en arbetsmarknad som inkluderar fler. De åtgärder som genomförs måste dock vara väl avvägda och faktiskt leda till att fler får jobb och att dessa arbeten självklart har rimliga villkor. När det gäller förslaget om nystartzoner så finns det få belegg för att detta faktiskt ger den förväntade effekten, tvärtom finns det studier som visar att selektiva sänkningar av sociala avgifter inte ger effekter i form av minskad arbetslöshet. Därutöver är riskerna i form av snedvriden konkurrens, ”brevlådeföretag”, felaktig mantalsskrivning, stigmatisering av särskilda områden, gränsdragningsproblematik och konserverandet av låga löner inte av sådan karaktär att de kan förbises. Förslaget om ett maxtak för den individuella lönekostnaden bör till exempel tas bort och ersättas av andra begränsningar för företagen.

Därutöver så är det anmärkningsvärt att utredningen själv lyfter andra åtgärder som kraftfullare vägar för att komma till rätta med problemen. Därför bör man fundera på om kostnaderna för införandet av nystartzoner inte är mer välinvesterade i andra åtgärder som har en mer säkerställd effekt. Här lyfter vi, liksom utredningen själv, behovet av fler insatser för matchning på arbetsmarknaden. Det behövs satsningar på utbildning och säkerställande av att arbetslösa kan få den kompetens som faktiskt redan idag i hög grad efterfrågas av arbetsgivarna. Utbildningsinsatser, stärkt samarbete med näringslivet, bra studie- och yrkesvägledning, olika former av anställningsstöd och sociala krav i offentlig upphandling är åtgärder som vi vill se större satsningar på. Staden borde via sociala krav i upphandling och i stadens bolag i högre utsträckning främja att fler arbetslösa får jobb och att jobben styrs till de områden som är i behov av nya arbetstillfällen. Dessutom ska diskriminering motverkas och de aktuella områdena förstärkas med att man satsar på offentlig närvaro som till exempel rådgivning kring nyföretagande.

Vi vill även se att boende och företag som finns i de områden som skulle vara föremål för nystartzonerna i högre utsträckning involveras i utvecklandet av politiken. Det är sannolikt att det där finns många andra kloka idéer på vad som behövs.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att till viss del hänvisa till förvaltningens svar i tjänsteutlåtande.
2. Att i övrigt anföra

Regeringen har problem med en massarbetslöshet och en långtidsarbetslöshet som inte går ned. Alliansen kanske talar varmt om den svenska modellen, men en grundläggande princip i den är att lönedumpning leder till dåliga jobb och en dålig arbetsmarknad. De hundratals miljoner detta kommer kosta skulle kunna satsas på utbildning och satsningar på lokal service och infrastruktur. Det är inget nytt med nystartszonerna, det är en metod som prövats tidigare och gett dåliga resultat. Zonerna ger en instängningseffekt. Enligt förslaget måste minst en fjärdedel av de anställda bo i nystartszonen där företaget bedriver verksamheten. Det är fel att tvinga kvar personer som redan idag anklagas för att ha för lite kontakt med det svenska samhället. Särlösningar som nystartszoner är förutom att de är ineffektiva också djupt diskriminerande. Att föra en politik som tar bort jobben bort från fattiga områden och sedan plåstra på med nystartszoner är cyniskt. Med förslaget riskerar en anställd att bli livegen inom nystartszonen. Vad händer om man väljer att flytta – får man sparken då? Nystartszoner handlar om väldigt stora subventioner. Det handlar om kraftigt sänkta arbetskraftskostnader i upp till sju år, vilket kan ge upp till cirka 3,4 miljoner kronor per företag och år. Det är pengar som gör mer nytta om de istället läggs på att ge alla som behöver och vill möjlighet att utbilda sig på Komvux eller starta arbetsmarknadsverksamheter för kvinnor som idag står långt från arbetsmarknaden. Vad vi behöver i Stockholm stad är stora satsningar på förskola, skola, bostäder och arbete och komvux. Vi behöver klimat- och jobbsmarta investeringar i spår och järnväg, upprustning av miljonprogram och ökat bostadsbyggande. Helhetslösningar. Inte projekt som redan har misslyckats i övriga Europa.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Roger Mogert m. fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V).

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi föreslog att ärendet skulle överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande

Reservation anfördes av Stefan Nilsson m.fl. (MP).

1. Socialnämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag till yttrande på remissen.
2. I övrigt anför nämnden följande.

Miljöpartiet ser och vill möta behovet av kloka idéer och aktiva åtgärder för att minska arbetslöshet och svartjobb samt med detta ofta följande utanförskap. Vi vill vara med och ta nya grepp för en arbetsmarknad som inkluderar fler. De åtgärder som genomförs måste dock vara väl avvägda och faktiskt leda till att fler får jobb och att dessa arbeten självklart har rimliga villkor. När det gäller förslaget om nystartszoner så finns det få belegg för att detta faktiskt ger den förväntade effekten, tvärtom finns det studier som visar att selektiva sänkningar av sociala avgifter inte ger effekter i form av minskad arbetslöshet. Därutöver är riskerna i form av snedvriden konkurrens, ”brevlådeföretag”, felaktig mantalsskrivning, stigmatisering av särskilda områden, gränsdragningsproblematik och konserverandet av låga löner inte av sådan karaktär att de kan förbises. Förslaget om ett maxtak för den individuella lönekostnaden bör till exempel tas bort och ersättas av andra begränsningar för företagen.

Därutöver så är det anmärkningsvärt att utredningen själv lyfter andra åtgärder som kraftfullare vägar för att komma till rätta med problemen. Därför bör man fundera på om kostnaderna för införandet av nystartzoner inte är mer välinvesterade i andra åtgärder som har en mer säkerställd effekt. Här lyfter vi, liksom utredningen själv, behovet av fler insatser för matchning på arbetsmarknaden. Det behövs satsningar på utbildning och säkerställande av att arbetslösa kan få den kompetens som faktiskt redan idag i hög grad efterfrågas av arbetsgivarna. Utbildningsinsatser, stärkt samarbete med näringslivet, bra studie- och yrkesvägledning, olika former av anställningsstöd och sociala krav i offentlig upphandling är åtgärder som vi vill se större satsningar på. Staden borde via sociala krav i upphandling och i stadens bolag i högre utsträckning främja att fler arbetslösa får jobb och att jobben styrs till de områden som är i behov av nya arbetstillfällen. Dessutom ska diskriminering motverkas och de aktuella områdena förstärkas med att man satsar på offentlig närvaro som till exempel rådgivning kring nyföretagande.

Vi vill även se att boende och företag som finns i de områden som skulle vara föremål för nystartzonerna i högre utsträckning involveras i utvecklandet av politiken. Det är sannolikt att det där finns många andra kloka idéer på vad som behövs.

Särskilt uttalande gjordes av Marie Ljungberg Schött m.fl (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP) och ledamoten Stina Bengtsson (C).

Det behövs fler vägar till jobb för de personer som står allra längst från arbetsmarknaden. Nystartzoner är ett förslag som i kombination med reformer för ökade drivkrafter till eget arbete, ytterligare kan motverka utanförskapet i socialt utsatta områden. För att lyfta socialt utsatta områden som präglas av låg sysselsättningsgrad och långvarigt försörjningsstöd är det viktigt att fler företag etablerar sig i området. Företagen åtar sig att anställa människor som bor i nystartzonen, vilket bidrar till att fler människor kan gå från utanförskap till arbete.

Idag tenderar företag att flytta från socialt utsatta områden, vilket är olyckligt. Företagande och arbete är nyckel till en ökad integration och välfärd. För att ge den effekt som nystartzoner syftar till är det viktigt att samorda de insatser som sker för att förbättra situationen i socialt utsatta områden. Det är viktigt att förebygga eventuella inlåsnings effekter för boende som anställs samt att minimera risken för snedvriden konkurrens mellan företag i och utanför nystartzonen. Nystartzoner kommer att ge positiva effekter för de företag som berörs samtidigt som det gynnar de arbetssökande som har allra svagast ställning på arbetsmarknaden. Nystartzoner kan vara en väg att gå för att lyfta socialt utsatta områden men det är viktigt att det kompletteras med andra insatser som till exempel utbildning.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Mia Päärni m.fl. (S) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföras

Förslaget om nystartzoner är ett sätt för den moderatledda alliansen att ge sken av att man gör något åt arbetslösheten, som trots allt prat om arbetslinje bara ökar.

Ev skulle Rinkeby kvalificera sig till att bli nystartzon, men inte Husby som också har en relativt hög arbetslöshet. Förslaget går dessutom ut på en 10 % sänkning av arbetsgivaravgifterna för den som har sin verksamhet i Rinkeby och anställer Rinkebybor. Med andra ord kommer detta att ge mycket marginella effekter. Det finns exempel på liknande försök som inte heller de har gett några effekter. I Svappavaara (Norrbotten) försökte man med att

helt ta bort arbetsgivaravgifterna för att skapa fler jobb. Inte ens det gav nya jobb, frågan är då hur en relativt liten sänkning av arbetsgivaravgiften skulle kunna ge några större effekter.

Samtidigt som man föreslår nystartszoner, som man vet inte skulle ge någon effekt, har man sålt ut centrumen i dessa områden som gett stora negativa konsekvenser. Man har flyttat förvaltningen och statliga myndigheter har flyttat sina verksamheter, arbetsförmedling, försäkringskassa, skatteverket. Med andra ord tar man politiska beslut som förvärrar arbetslösheten samtidigt som man ägnar sig åt symbolpolitik.

Reservation anfördes av Jakob Dencker m.fl. (MP) enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till yttrande på remissen
2. Att i övrigt anföra

Miljöpartiet ser och vill möta behovet av kloka idéer och aktiva åtgärder för att minska arbetslöshet och svartjobb samt med detta ofta följande utanförskap. Vi vill vara med och ta nya grepp för en arbetsmarknad som inkluderar fler. De åtgärder som genomförs måste dock vara väl avvägda och faktiskt leda till att fler får jobb och att dessa arbeten självklart har rimliga villkor. När det gäller förslaget om nystartszoner så fet det få belägg för att detta faktiskt ger den förväntade effekten, tvärtom finns det studier som visar att selektiva sänkningar av sociala avgifter inte ger effekter i form av minskad arbetslöshet. Därutöver är riskerna i form av snedvriden konkurrens, ”brevlådeföretag”, felaktig mantalsskrivning, stigmatisering av särskilda områden, gränsdragningsproblematik och konserverandet av låga löner inte av sådan karaktär att de kan förbises. Förslaget om ett maxtak för den individuella lönekostnaden bör till exempel tas bort och ersättas av andra begränsningar för företagen.

Därutöver så är det anmärkningsvärt att utredningen själv lyfter andra åtgärder som kraftfullare vägar för att komma till rätta med problemen. Därför bör man fundera på om kostnaderna för införandet av nystartszoner inte är mer välinvesterade i andra åtgärder som har en mer säkerställd effekt. Här lyfter vi, liksom utredningen själv, behovet av fler insatser för matchning på arbetsmarknaden. Det behövs satsningar på utbildning och säkerställande av att arbetslösa kan få den kompetens som faktiskt redan idag i hög grad efterfrågas av arbetsgivarna. Utbildningsinsatser, stärkt samarbete med näringslivet, bra studie- och yrkesvägledning, olika former av anställningsstöd och sociala krav i offentlig upphandling är åtgärder som vi vill se större satsningar på. Staden borde via sociala krav i upphandling och i stadens bolag i högre utsträckning främja att fler arbetslösa får jobb och att jobben styrs till de områden som är i behov av nya arbetstillfällen. Dessutom ska diskriminering motverkas och de aktuella områdena förstärkas med att man satsar på offentlig närvaro som till exempel rådgivning kring nyföretagande.

Vi vill även se att boende och företag som finns i de områden som skulle vara föremål för nystartszonerna i högre utsträckning involveras i utvecklandet av politiken. Det är sannolikt att det där finns många andra kloka idéer på vad som behövs.

Reservation anfördes av Leo Ahmned (V) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Nämnden beslutar att till viss del hänvisa till förvaltningens svar i tjänsteutlåtandet.
2. Att i övrigt anföra

Regeringen har problem med en massarbetslöshet och en långtidsarbetslöshet som inte går ned. Alliansen kanske talar varmt om den svenska modellen, men en grundläggande princip i den är att lönedumping leder till dåliga jobb och en dålig arbetsmarknad. De hundratals

miljoner detta kommer kosta skulle kunna satsas på utbildning och satsningar på lokal service och infrastruktur.

Det är inget nytt med nystartszonerna, det är en metod som prövats tidigare och gett dåliga resultat. Zonerna ger en instängningseffekt. Enligt förslaget måste minst en fjärdedel av de anställda bo i nystartszonen där företaget bedriver verksamheten. Det är fel att tvinga kvar personer som redan idag anklagas för att ha för lite kontakt med det svenska samhället. Särlösningar som nystartszoner är förutom att de är ineffektiva också djupt diskriminerande. Att föra en politik som tar bort jobben bort från fattiga områden och sedan plåstra på med nystartszoner är cyniskt. Med förslaget riskerar en anställd att bli livegen inom nystartszonen. Vad händer om man väljer att flytta – får man sparken då?

Nystartszoner handlar om väldigt stora subventioner. Det handlar om kraftigt sänkta arbetskraftskostnader i upp till sju år, vilket kan ge upp till cirka 3,4 miljoner kronor per företag och år. Det är pengar som gör mer nytta om de istället läggs på att ge alla som behöver och vill möjlighet att utbilda sig på Komvux eller starta arbetsmarknadsverksamheter för kvinnor som idag står långt från arbetsmarknaden.

Vad vi behöver i Stockholm stad är stora satsningar på förskola, skola, bostäder och arbete och komvux. Vi behöver klimat- och jobbsmarta investeringar i spår och järnväg, upprustning av miljonprogram och ökat bostadsbyggande. Helhetslösningar. Inte projekt som redan har misslyckats i övriga Europa.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande lämnades av Majvi Andersson m.fl. (S) enligt följande.

Socialdemokraterna anser att åtgärder för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen är viktiga. Vi anser dock att förslaget med att skapa nystartszoner sannolikt har låg träffsäkerhet och dessutom i viss utsträckning överlappar flera av de former för anställningsstöd som vi har i dag. Förslaget har flera uppenbara brister.

Nystartszonerna är grova generaliserande indelningar. Skapade efter bostadsområde och inte efter individens egentliga behov. Detta innebär att personer som har eller skulle få en anställning på den reguljära arbetsmarknaden kommer att omfattas av den lägre arbetsgivaravgiften. Detta innebär i sin tur en ineffektiv subvention med garanterade dödviktsförluster. Socialdemokraterna förespråkar att arbetsmarknadspolitik utformas utifrån individuella behov.

Nystartszoner snedvrider konkurrensen mellan företag. Företag med dålig lönsamhet kan välja att flytta sin verksamhet till nystartszoner, det blir då snarare en omflyttning av befintliga jobb än skapandet av nya. På lite längre sikt riskerar subventionen att hålla lågproduktiva företag vid liv med sämre produktivitetsutveckling som följd. Det i sin tur kan ge en lägre tillväxt och en sämre reallöneutveckling som följd.

Socialdemokraterna vill istället att arbetsmarknadspolitiska program ska ges utifrån individuella behov. Vi anser att en ökad aktivitet inom de arbetsmarknadspolitiska garantierna är ett av de mest angelägna behoven. Detta måste kompletteras med en genomgripande kvalitetshöjning i insatserna. Antalet subventionerade anställningar, permanenta och tillfälliga, bör öka kraftigt.

Vi anser även att utbildning är ett av de viktigaste verktygen för att lösa utmaningarna på arbetsmarknaden. Det ska ske i form av arbetsmarknadsutbildningar men även inom det reguljära utbildningssystemet.

Ett uppenbart problem med nystartszoner är huruvida reformen bidrar till ökad integration även i de fall den leder till sysselsättning. Detta eftersom sysselsättningen är beroende av att

arbetstagaren bor och arbetar inom nystartszonen. Individens arbetsmarknad begränsas alltså geografiskt. Vi anser tvärt om att integrationen och segregationen förutsätter en ökad geografisk rörlighet.

Det finns ett klarlagt positivt samband mellan svartjobb och arbetslöshet. Tillgången på svartjobb medför en högre arbetslöshet. Detta samband har bland annat påvisats av IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering). Sambandet innebär att insatser mot svartarbete medför att individer som tidigare accepterat sin "arbetslöshet" istället söker sig ut på den reguljära arbetsmarknaden. Om de där möter åtgärder i form av arbetsmarknadspolitik, utbildning och subventionerade sysselsättningar kommer sysselsättningsgraden att öka.